

XERREM DE LLIBRES

Marcus Marc i la ruta del coltan

de Núria Climent Codina

**“Cercàvem or i vam baixar a la mina.
I la foscor s'il·luminà de sobte
perquè érem dos a contradir la nit”.**

Joan Vinyoli

1. Arribada a Goma / 2. La història d'en Kibwe

Motors de conversa

1. Per començar a parlar ⇒ Parleu de com sou i què feu i del que coneixeu

1. Marcus Marc arriba a Goma, a la República Democràtica del Congo (RDC), pilotant un avió¹. Us agrada volar en avió? Quins altres mitjans de transport coneixeu i heu fet servir? Quin és el que més us agrada i el que menys?
2. Marcus Marc és comandant d'avió i Kibwe era miner i actualment és cambrer². Què us semblen aquestes tres professions? Quina és la vostra professió? Quina professió us agradaria tenir?
3. L'autor descriu Kibwe com un noi jove, prim, força alt i amb els cabells molt curts, gairebé rapats³. I vosaltres com sou? Podeu descriure-us vosaltres mateixos físicament? Us agraden els nois amb els cabells llargs? Expliqueu com aneu vestits avui.
4. El torn de feina del Kibwe acaba a les 9⁴. Quin torn laboral preferiu? Matí, tarda o nit? O preferiu fer jornada partida? Com concilieu la vida laboral amb la familiar?
5. Des de la finestra del bar es veuen la pista de l'aeroport, el llac i algunes muntanyes⁵. Descriuiu què veieu des de les finestres de casa vostra. És un paisatge urbà o rural? Quantes finestres teniu a casa? Són totes exteriors? Teniu balcó o terrassa?

2. Per llançar-se a parlar ⇒ Parleu del que recordeu

6. L'avió comandat per Marcus Marc ha de fer un aterratge d'emergència⁶. Tant pel passatge com per la tripulació l'experiència deu haver estat colpidora. Heu viscut alguna situació similar dins d'un avió? I en un altre mitjà de transport? Si no és així, en quina altra situació heu vist perillar la vostra vida? Com us sentíeu en aquell moment?
7. El vol anava d'El Caire a Johannesburg⁷. Heu viatjat mai a l'Àfrica? Heu canviat mai de continent? Expliqueu algun viatge important de la vostra vida.
8. El Kibwe té cicatrius al cap i a les mans⁸. Recordeu algun cop que us hagueu fet mal? Què va passar? Vau haver d'anar a l'hospital? Vau perdre el coneixement?
9. El comandant Marcus Marc sent una gran curiositat cap a Kibwe⁹. Heu sentit en alguna ocasió una gran curiositat cap a una persona? Per què? Vau poder satisfer la vostra curiositat? Com?

3. Per parlar millor 1 ⇒ Parleu del que sabeu fer i del que penseu

10. Els mecànics reparen l'avaría del motor de l'avió¹⁰. Sou manetes? Normalment repareu vosaltres les coses que s'espantllen a casa, o truqueu a professionals? Expliqueu alguna reparació que sapigueu fer.
11. Al bar de l'hotel la tripulació i els passatger aplaudeixen Marcus per l'aterratge¹¹. Com creieu que es deu sentir Marcus en aquell moment? Us heu sentit alguna vegada d'aquesta manera?
12. Kibwe, atès que treballa en un establiment turístic, es fa dir Frank, perquè és més fàcil de pronunciar per als occidentals¹². Què en penseu d'aquesta pràctica? Creieu que li fa perdre personalitat o que n'hi fa guanyar? Vosaltres ho faríeu?
13. El mòbil del Marcus sona a l'inici de la conversa amb en Kibwe, i hi mira els missatges rebuts i els contesta¹³. Com veieu aquesta pràctica? Creieu que l'ús del mòbil és abusiu, en la nostra societat? Quines pràctiques considereu inadequades, en relació amb l'ús del mòbil?
14. Quan Marcus revisa els seus missatges al mòbil, creu que ha estat mal educat¹⁴. Què creieu que és la mala educació? Qui creieu que té la culpa de la mala educació d'una persona? I en els nens? Quin paper creieu que ha de tenir la família en l'educació d'una criatura? I l'escola?

¹ Referència a la pàgina 7: "El comandant Marcus Marc baixa de l'avió."

² Referències a les pàgines 7 i 10: "Comandant de vol: Marcus Marc, 33 anys." i "I com un miner acaba servint cafès al bar d'un aeroport?"

³ Referència a la pàgina 9: "És un noi jove, prim, força alt i que porta els cabells molt curts, gairebé rapats."

⁴ Referència a la pàgina 10: "El meu torn acaba a les 9."

⁵ Referència a la pàgina 13: "La taula és a prop d'una gran finestra que deixa veure la pista de l'aeroport, alguns prats al peu d'una muntanya molt alta i un llac molt gran al fons amb petites barques de vela."

⁶ Referència a la pàgina 7: "Aterratge d'emergència realitzat amb èxit."

⁷ Referència a la pàgina 7: "Ha sortit a les 12 de l'aeroport d'El Caire, a Egipte, (...) El vol tenia com a destinació Johannesburg, a la República de Sudàfrica."

⁸ Referència a la pàgina 9: "S'hi veuen grans cicatrius."

⁹ Referència a la pàgina 10: "El comandant Marcus Marc sent una curiositat immediata cap al noi."

¹⁰ Referència a la pàgina 8: "(...) s'ha reunit amb els mecànics que (...) li han dit que necessitaran més d'un dia per reparar l'avaría del motor."

¹¹ Referència a la pàgina 8: "Només entrar, sonen aplaudiments."

¹² Referència a la pàgina 14: "Jo sóc en Kibwe. Però aquí tots em coneixen com Frank."

¹³ Referència a la pàgina 15: "Llegeix uns quants missatges i, després, es posa a escriure ben ràpid la resposta amb els polzes."

¹⁴ Referència a la pàgina 15: "(...) i que el que acabo de fer és de mala educació."

Les imatges Aeroports

**Aeroport de Kinshasa
(RDC)**

**Aeroport del Prat
(El Prat de Llobregat)**

Les expressions

Fer petar la xerrada: conversar.

Ploure a bots i barrals: ploure molt.

La cançó. *El que val la pena de veritat, dels Pets*

La història s'inicia amb un aterratge d'emergència gràcies al qual Marcus Marc coneixerà Kibwe, que li explicarà la seva història. La cançó dels Pets també descriu un vol accidentat.

Just en el moment en que l'avió
anava caient sense control
i la gent xisclava
em va venir a la ment aquell clotet
que et surt rient
i la llargada infinita del teu coll.
Els arbres s'anaven acostant
ràpidament per la finestreta
i encara que semblava inversemblant
no estava trista havent tastat els
teus petons
tot i el fum sortint dels alerons.

Just abans del cop damunt d'un
camp de gira-sols
i encapçalar demà les portades
un fort cop de vent va redreçar-nos
bruscament
i el capità ens va saludar per
l'interfon.
Sonaven ben lluny com de costum
absurdament les ambulàncies.
I encara que semblava inversemblant,
l'endemà ja me n'havia oblidat,
del que val la pena de veritat.

L'explicació: les llengües d'Àfrica

La llengua ens diu sempre moltes coses sobre els pobles que la parlen, és una font de coneixement històric. A l'Àfrica hi ha més de 1.000 llengües, totes elles molt precises i amb un lèxic molt abundant. Les llengües més esteses es troben a la zona de la sabana i les menys esteses a la muntanya i a la selva, on les migracions i les comunicacions han estat més difícils.

A l'Àfrica hi trobem 10 famílies de llengües autòctones: afro-asiàtica, kordofana, mandé, atlàntico-occidental, adamawa-ubangui, kwa, voltaica, nilo-sahariana, khoisana i bantú. Moltes d'elles les trobem a diversos estats africans a la vegada; això és producte de la colonització. La llengua és un instrument fonamental a l'hora de dominar un poble; per això els colonitzadors van imposar les seves sobre la resta de les que es parlen a l'Àfrica. Les llengües oficials dels països africans segueixen essent les que van portar els colonitzadors, encara que, per sort per al patrimoni cultural de la humanitat, la majoria de llengües africanes no s'han perdut i continuen essent d'ús corrent. És doncs normal que un africà domini tres o quatre llengües: les que es parlen al seu territori, la seva pròpia i la colonitzadora.

Extret de la xarxa de recursos sobre educació per la pau, el desenvolupament i la interculturalitat EduAlter, a www.eualter.org/material/vld/africa4.pdf

Activitats en grup. Ara tots plegats (ATP)

1. La història es desenvolupa a l'Àfrica. Dividiu el grup de conversa en dos equips. Aquests equips hauran de jugar anomenant, per torns ordenats alternatius, un estat africà i la seva corresponent capital.
2. Marcus Marc i Kibwe es coneixen al bar de l'aeroport de Goma. Organitzeu el grup per parelles. Cadascuna d'aquestes parelles ha de dur a terme un *rol play* de bar. Una persona fa de cambrer i l'altra de client. El client ha de fer la seva comanda i interrogar el cambrer sobre aspectes de la seva vida personal.
3. Trieu, del capítol, una frase que us agradi i expliqueu per què l'heu triada als companys. Un cop hagueu sentit totes les frases compareu-ne dues i expliqueu quina d'aquestes us agrada més o menys i per què.

Activitats per preparar a casa i compartir

Kibwe explica que el seu nom significa "beneït" o "lloat" en swahili. Prepareu-vos una explicació del significat i l'origen del vostre nom per compartir amb els companys a la següent sessió.

NOTA: Si aquest és l'últim capítol que s'ha llegit al llarg de la sessió, demaneu que algun xerraire en faci un resum per explicar-lo al principi de la següent sessió.

Aquesta és una mostra del material. Si us interessa consultar el dossier complet, cal que us adreceu a l'adreça de correu electrònic junts@cal.cat o xerrem@cal.cat.

Moltes gràcies.

CAL (Coordinadora d'Associacions per la Llengua catalana)

Carrer Olzinelles, 118

08014 Barcelona

Tel. 93 415 90 02

www.cal.cat

cal@cal.cat

